

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Олга Бориславова Борисова, ВСУ „Черноризец Храбър“

Относно: конкурс за академична длъжност „професор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6 Право /Административно право и административен процес/, Заповед №РД – 22-70/17.01.2025 г. на Ректора на Пловдивски университет „Пайсий Хилендарски“

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Процедурата е обявена в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Кандидатът е представил пълен набор от документи, съгласно нормативната база. Конкурсните документи съответстват на изискванията на националното законодателство и на нормативните актове на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Преценката на предложените материали по конкурса показва, че са налице условия за кандидатстване за академична длъжност „професор“.

Кандидатът Богдан Йорданов е хабилитиран преподавател по Административно право и административен процес с над 30 години стаж в четири български университета.

2. Оценка на представената монография

Кандидатът е представил за основно рецензиране монографията „Регионално развитие“. Трудът има необходимия минимален обем (обемът на книгата е 208 страници по данни от справката), публикуван е под научно ръководство. Разполага с богат научен апарат на български и чуждестранни езици. Цитатите са коректни, в контекста на изследването и конкретно разглежданите проблеми.

Както авторът сам акцентира, регионалното развитие се определя като една от проблемните области, пораждащи доста често дискусии между специалисти от различни сектори: икономисти, юристи, историци, статистици. Република България е разделена териториално на статистически райони, образуващи 3 нива в съответствие с изискванията на общата Класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS - Nomenclature des unités territoriales statistiques), прилагана в Европейския съюз. Първите две нива: NUTS-1 – статистически зони, и NUTS-2 – статистически райони, не представляват административно-териториални единици, докато третото ниво NUTS-3 – области, са административно-териториални единици и обхващат територията на едноименните 28 области, на които е разделена административно-териториално страната. Монографията представя първи цялостен, за правната ни литература, анализ на нормативната и административната уредба на тази тематика. Това прави научното изследване както трудно, поради липсата на достатъчно анали-

зи в областта, така и интересно и предизвикателно от гледна точка на научното търсене. Авторът определено се е справил с тази новаторска задача.

Книгата представя и подробен исторически преглед на нормативната уредба. С него се цели, чрез проследяване на развитието на законодателната уредба през годините и извеждането на правомощията и отговорностите на компетентните органи, да се направи опит за акцентирание върху пропуските в действащата законодателната уредба.

3. Актуалност на тематиката

Актуалността на разработвания в монографията проблем в научно и научно-приложно отношение се предопределя от интензивното развитие на обществените отношения в областта на държавното управление, както на двустепенно, така и на тристепенно ниво в страните от Европейския съюз. Въпреки, че до момента не са провеждани много изследвания и не са предоставяни много резултати в посока на разглежданата тема, авторът е успял да ги обедини, използвайки над 50 източника – монографии, статии, нормативни актове, практика и др. Интересът към тази тематика се повишава много рязко с влизането на България в ЕС, тъй като европейската регионална политика се характеризира със своята изключителна солидарност. Повече от 1/3 от бюджета на ЕС се влага за намаляване на разликите в развитието на отделните региони и неравенството в материалните възможности на гражданите.

В монографията са разработени следните конкретни задачи:

- определя се същността на понятия като „район“ и „регион“; „регионално развитие“, „регионален подход“ и „регионализация“, за да могат да бъдат използвани точно според конкретния контекст;

- проследява се процесът на образуване на отделните райони и критериите, на които следва те да отговарят, за да се обособят като структурни единица;

- чрез проследяване на развитието на законодателната уредба през годините и извеждането на правомощията и отговорностите на компетентните органи, се направи опит за акцентирание върху пропуските по законодателната уредба;

- подробно са анализирани факторите на управление на регионалното развитие – компетентни органи и документи за стратегическо планиране;

Авторът акцентира върху проблема, че и днес в правната уредба на регионалното развитие липсват разпоредби, които да описват адекватен механизъм, който да гарантира пълно съответствие и отразяване на решенията на висшата централна администрация с отделните решения, които се взимат от Регионалните и Областните съвети за развитие. Създаването на такъв механизъм е абсолютна предпоставка за изпълнение на регламентираното изискване на чл. 20 КРБ, а именно „задължението на държавата да създава условия за балансирано развитие на отделните райони на страната и да подпомага териториалните органи и дейности чрез финансовата, кредитната и инвестиционната политика“.

4. Познаване на проблема

Богдан Йорданов представя две монографии и три самостоятелни публикации от научни форуми. Голяма част от неговата научна и практическа дейност е в сферата на местното самоуправление, регионалното развитие, централизацията и децентрализацията на държавното и административно управление. Това се вижда както от представените за оценка научни съчинения, така и в цялостната библиография на Богдан Йорданов. Като автор на не едно съчинение в областта на децентрализацията, Богдан Йорданов е уверен, че една от основните цели на законодателството за регионалното развитие е чрез законодателна намеса да се постигне пълна съгласуваност, координация и ефективно взаимодействие между всички субекти на държавното управление, за да се провежда ползотворна регионална политика и да се постигне желаното развитие на регионите.

Целта на научната му работа е регионалният подход да се разглежда като инструмент не само за решаване на местни, регионални проблеми, а и като инструмент за решаване на национални, дори и на глобални проблеми. Проследяват се всички фактори, които влияят на развитието на територията - икономически, исторически, културни и природни.

Ако се направи съпоставка с предходните закони, уреждащи тази материя, се установява една „законодателна неустойчивост“. Историческата ретроспекция, която се проследява с изследванията, води до извода, че липсва качествено изградена и традиционна нормативна уредба, регламентираща този проблем. Законодателна неустойчивост се наблюдава и при създаването и уредбата на подходящи процедури и механизми, които да служат за осигуряване на прозрачност и да намалят максимално възможностите за възникване на конфликт на интереси. Това е област, изключително зависима от политиката на ЕС. Това е област, изискваща особена експертност при изграждането на адекватна нормативна уредба. Поради тази динамичност, законите в областта на регионалното развитие се менят толкова често, и то из основи, с приемането на изцяло нови разпоредби и отмяната на съществуващи такива. Буквално, за всеки програмен период, законодателството се налага да се напасва към действителността.

Авторът подчертава, че все още съществува и проблемът с липсата на разпоредби, оказващи характера на отделните актове по ЗРР, както и евентуално възможността за тяхното обжалване и редът, по който може да бъде осъществено.

5. Методика на изследването

Монографията използва два изследователски метода – водещ е методът на доктриналното изследване - това е изследване на нормативни правила, управленски принципи, концепции или доктрини на регионалното развитие. Класическият тълкувателен метод като телеологичен, аналогов, текстов и исторически е бил използван при изследването на нормативната база, в разглежданата област.

Изследването е представено и в описателен и аналитичен ракурс. Методиката, която е избрана от автора е основана на събирателен подход, който цели да разгледа избраната тема от всички възможни ъгли на познанието. Не малък е броят на литературните източници. Този подход е и част от приносния момент на монографията, която представя наистина сериозен информационен обем в областта на регионалното развитие.

6. Преценка на публикациите на кандидата

Заедно с основния монографичен труд, кандидатът представя за рецензиране още една монография, която е на основата на дисертационен труд, и три отделни публикации, представени като доклади на утвърдени научни форуми. Публикациите отговарят на законовите изисквания, като са публикувани в реферирани сборници и носят необходимите точки за заемане на академична длъжност „професор“. Те са свързани с тематиката на регионалното развитие и местното самоуправление и не е необходимо да се анализират детайлно.

В тези произведения се акцентира се върху необходимостта от организиране и стимулиране на местното икономическо развитие чрез ангажиране на всички заинтересовани страни: централни и местни власти, местни и чуждестранни инвеститори и гражданите на съответната община. Съвременните тенденции към засилена децентрализация и развитието на обществените отношения са изведени като централен проблем пред общината нормативно и научно обоснованата реализация на стопанската ѝ политика чрез повишаване на икономическата ефективност на притежаваната от нея общинска собственост.

Заключение

На основание на констатациите, изложени по-горе, оценявам „положително“ научно-изследователската работа на кандидата Богдан Драгнев Йорданов. Считаю, че отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение за заемане на академична длъжност „професор“ и предлагам на почитаемото Научно жури да вземе положително решение по обявената от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ процедура.

12.03.2025 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Олга Борисова)